

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/122/2024
Identifikačné číslo spisu:	1621201325
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1621201325.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne BELUNA, a.s., Bratislava, Ružinovská 42, IČO: 45901295, zastúpenej advokátskou kanceláriou SUCHÝ & PARTNERS s.r.o., Banská Bystrica, Horná 13, IČO: 52826791, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, IČO: 00166073, za účasti intervenienta na strane žalovanej JUDr. Ing. Štefana Hrebíka, súdneho exekútora, Malacky, Duklianskych hrdinov 2946/6, o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 4C/37/2021, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. júna 2024 sp. zn. 2Co/100/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej a intervenientovi na strane žalovanej n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. júna 2023, č. k. 4C/37/2021-105 vo výroku I. žalobu zamietol, vo výroku II. priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku a vo výroku III. priznal intervenientovi nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku.

1.1. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 3 ods. 1 písm. d), § 4 ods. 1 písm. a) bod 3, § 9 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 18 ods. 2 a ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov, § 31 ods. 4 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov.

1.2. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa si v konaní voči štátu uplatnila nárok na náhradu škody spočívajúci v nesprávnom úradnom postupe súdneho exekútora, keď v rámci exekučného konania voči povinnej spoločnosti LASER media, s.r.o. z jej účtu zexekvoval mylnú platbu z 12. júna 2019, ktorú na účet povinnej zaslala žalobkyňa vo výške 4.717,33 eura. Žalobkyňa tvrdila, že táto platba povinnej

nepatrila a nebola jej majetkom, a tak nemala byť v rámci exekúcie povinného poskytnutá, ale mala byť žalobkyni exekútorom vrátená. Žalobkyňa výzvou z 01. júla 2019 vyzvala súdneho exekútora, aby mylnú platbu vrátil, avšak tento na výzvu nereagoval. Žalobkyňa sa tak obrátila na Ministerstvo spravodlivosti SR ako orgán oprávnený konať v mene štátu, aby s ním predbežne nárok na náhradu škody prerokovala. Ministerstvo spravodlivosti SR jej žiadosti však nevyhovelo, preto žalobkyňa podala na súd žalobu na náhradu škody.

1.3. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala existenciu škody, pretože pokiaľ má účastník pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia, škoda mu ešte nevznikla, a preto nemôže byť daná zodpovednosť štátu (7MCdo/16/2011). Súd prvej inštancie mal za to, že žalobkyňa zaťažovalo dôkazné bremeno v otázke preukázania existencie škody, čo v tomto prípade znamená, že bolo potrebné preukázať, že sa voči povinnej spoločnosti LASER media, s.r.o. pokúsila vymôcť svoju pohľadávku, a to titulom bezdôvodného obohatenia, (omylom zaslanú platbu na účet povinného je možné kvalifikovať ako plnenie prijaté bez právneho dôvodu). Primárnym subjektom, ktorý bol vo vzťahu k žalobkyni povinným bola predovšetkým spoločnosť LASER media, s.r.o., preto si žalobkyňa v prvom rade mala nárok uplatniť u tejto spoločnosti. Žalobkyňa však snahu vymôcť svoju pohľadávku od povinného, ktorému omylom zaslala platbu na jeho účet, a ktorý sa teda na jej úkor bezdôvodne obohatil, ani len netvrdila a ani túto skutočnosť žiadnym spôsobom súdu nepreukázala. Z dôvodu, že nebol naplnený predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu, a to existencia škody, súd žalobu zamietol. Súd zároveň dodal, že nebolo v konaní navyše preukázané, že by exekútor poskytoval nezákonne tým, že zexekvoval uvedenú sumu. Súd zároveň skonštatoval, že žalobkyňa nepreukázala skutočnosť podľa § 31 ods. 4 Exekučného poriadku, keď výzva na vrátenie dlžnej sumy nebola postačujúca, nakoľko z nej nebolo zrejmé, že ide o nárok na náhradu škody a z čoho žalobkyňa odvodzovala splnenie predpokladov zodpovednosti za škodu exekútora. Súd zároveň mal za to, že žalobkyňa nepreukázala ani príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora, keď primárnou príčinou vzniku škody žalobkyne bola ňou zaslaná mylná platba na účet povinnej. Súd prvej inštancie sa zároveň vysporiadal rozhodnutiami, na ktoré žalobkyňa poukazovala, pričom dospel k záveru, že vyplývali z odlišného skutkového stavu veci. Súd taktiež zamietol žalobkyňou uplatnenú sumu 433,84 eura titulom trov právneho zastúpenia pri vypracovaní žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v súlade s § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z..

1.4. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a úspešnej žalovanej a intervenientovi na strane žalovanej ako plne úspešným priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.5. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalobkyňa.

2. Krajský súd v Bratislave (ako „súd odvolací“) rozsudkom z 26. júna 2024 sp. zn. 2Co/100/2023 vo výroku I. (§ 387 ods. 1 a ods. 2 CSP) v napadnutej časti potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, vo výroku II. žalovanej a intervenientovi na strane žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne, ako aj právne správny.

2.2. Odvolací súd zdôraznil, že za nesprávny úradný postup možno vo všeobecnosti považovať porušovanie pravidiel, ktoré sú predpísané právnymi normami pre činnosť príslušných orgánov verejnej moci, ktorá je v rozpore so zákonom, resp. s jeho konkrétnym ustanovením. Ide teda o stav, kedy príslušný orgán verejnej moci pri svojej činnosti porušuje svoje povinnosti, ktoré pre neho ustanovuje právny predpis. Nesprávnym úradným postupom je každý postup orgánu verejnej moci, ktorý pri výkone verejnej moci postupuje v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo v rozpore so zásadami výkonu verejnej moci a základnými právnymi princípmi. Odvolací súd mal však v predmetnej veci za to, že namietaný postup súdneho exekútora nebol nesprávnym úradným postupom, nakoľko odvolaciemu súdu z opisu postupu súdneho exekútora nevyplývalo, že súdny exekútor porušil ustanovenia Exekučného poriadku. Inak povedané z opisu skutkového deja nebolo zrejmé, v čom by malo spočívať pochybenie súdneho exekútora. Skutočnosť, že súdny exekútor predmetnú sumu žalobcovi napriek jeho upozorneniu nevrátil, ale naopak po pripísaní sumy na účet bola táto suma použitá na úhradu dlhu oprávnenému, respektíve boli z tejto sumy uhradené trovy súdneho exekútora neznamena, že súdny exekútor postupoval v rozpore so zákonom č. 233/1995 Z. z. o súdnych

exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Je treba zdôrazniť, že žiadne ustanovenie Exekučného poriadku neukladá súdnemu exekútorovi povinnosť skúmať, či finančné prostriedky, ktoré sa „objavili“ na účte povinného boli na tento účet zaslané omylom alebo nie. Práve naopak, v zmysle ustanovenia § 98 Exekučného poriadku platí, že príkaz na začatie exekúcie a exekučný príkaz sa vzťahujú aj na sumy, ktoré dôjdu na účty povinného po tom, keď sa banke doručil príkaz na začatie exekúcie. Inak povedané, účelom exekučného konania, a teda aj exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu povinného v banke je, aby exekúcia po doručení príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu, ktoré znamenajú účinné začatie vykonávania exekúcie (povinný má účet v banke, ktorej sa doručil príkaz na začatie exekúcie), plynule pokračovala až do okamihu úplného uspokojenia oprávneného. Zákonnému postupu nebráni ani to, že v deň doručenia príkazu na začatie exekúcie nie je na účte povinného dostatok prostriedkov na úplné uspokojenie vymáhaného nároku. Účinky príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu sa preto ex lege rozšírili aj na sumy, ktoré dôjdu na účet povinného po doručení procesného úkonu exekútora znamenajúceho začatie exekúcie, až do výšky vymáhaného nároku a jeho príslušenstva. Pre úplnosť treba dodať, že ak by banka nemienila rešpektovať interpretáciu § 98 Exekučného poriadku, hrozí jej poddĺžnícka žaloba podľa § 103 Exekučného poriadku. Ak teda by odvolací súd mal nevrátenie finančných prostriedkov z účtu povinného na základe výzvy žalobcu považovať za nesprávny úradný postup súdneho exekútora, musel by najskôr nepochybne zistiť, v čom pochybenie súdneho exekútora malo spočívať. Inak povedané, v bežnej praxi môžu kedykoľvek vzniknúť situácie, že určitá osoba omylom odošle finančné prostriedky na účet, ktorý je blokovaný exekúciou, avšak súdny exekútor nemá povinnosť takéto mylné platby preskúmať ani vracat' na základe výzvy od osoby, ktorá takúto platbu odoslala, nakoľko exekúciou podlieha všetko, čo na účet povinného zaslané bolo (aj omylom). Ak by sme totiž pripustili výklad, že súdny exekútor je povinný preskúmať jednotlivé platby, o ktorých niekto tvrdí, že boli na účet povinného zaslané omylom, exekúcia formou prikázania pohľadávky z účtu v banke by bola reálne nevykonateľná. Ak takáto situácia nastane, tak potom osobe, ktorá finančné prostriedky na účet povinného takto zaslala zostávajú zachované iné prostriedky právnej ochrany, ktoré môže vo vzťahu k osobe povinnej uplatniť. Na margo vyššie uvedeného teda odvolací súd uviedol, že v danom prípade zo strany súdneho exekútora nezistil žiadne porušenie Exekučného poriadku, v dôsledku ktorého by mohol súd konštatovať nesprávny úradný postup súdneho exekútora. Podľa názoru odvolacieho súdu nestačilo len všeobecne poukázať na to, že orgány štátu, v danom prípade súdny exekútor nepostupoval v súlade so zákonom. Nesprávny úradný postup musí byť konkrétny a musí byť presne pomenovaná činnosť, ktorá bola v rozpore s ustanoveniami konkrétneho zákona. Na základe uvedeného odvolací súd ustálil, že nebola splnená základná podmienka pre posudzovanie podmienok pre nárok náhradu škody voči štátu v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

2.3. Odvolací súd zároveň nepovažoval za dôvodnú argumentáciu žalobkyne týkajúcu sa prednosti nároku na náhradu škody pred vydaním bezdôvodného obohatenia, pričom sa vysporiadal aj s rozhodnutiami, na ktoré žalobkyňa poukazovala, a ktoré nepovažoval za použiteľné na prejednávanú vec z dôvodu odlišnosti skutkového stavu veci.

2.4. Odvolací súd považoval za správny aj záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa mala uplatniť voči povinnej osobe nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd mal za to, že z opisu skutkových okolností bolo potrebné uzavrieť, že žalobkyňa poslala omylom finančné prostriedky na účet povinného, na ktorom bola vykonávaná exekúcia prostredníctvom príkazu na účte v banke. Je zrejmé, že aj keď povinný nemohol s týmto účtom disponovať, nakoľko súdny exekútor realizoval exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke, jediný kto sa za daného skutkového stavu mohol bezdôvodne obohatiť bol ten, na koho účet boli pripísané omylom finančné prostriedky, a to bez ohľadu na to, že z tohto účtu bol následne uhradený dlh povinného oprávnenému. Inak povedané, iba povinný, ktorý bezdôvodne finančné prostriedky na účte prijal je pasívne vecne legitimovaný na ich vrátenie žalobkyni, nakoľko realizáciou exekúcie z týchto finančných prostriedkov zanikol povinnému jeho dlh. Tak ako už bolo vyššie uvedené, závery týkajúce sa bezdôvodného obohatenia platia bez ohľadu na to, že tieto finančné prostriedky boli použité na úhradu dlhu povinného, respektíve na úhradu trov exekučného konania súdnemu exekútorovi a rovnako bez ohľadu na to, že účet povinného bol zaťažený prebiehajúcou exekúciou. Odvolací súd zároveň v tejto súvislosti „kolízie“ nároku na náhradu škody a bezdôvodného obohatenia dal do pozornosti stranám sporu nález Ústavného súdu SR z 25. januára 2024 sp. zn. III. ÚS 424/2023, ktorý jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, kedy je možné žalovať nárok na

náhradu škody za nesprávny úradný postup súdneho exekútora, a kedy je potrebné žalovať nárok na vydanenie bezdôvodného obohatenia.

2.5. Záverom odvolací súd poukázal, že ak za predpokladu nesprávneho úradného postupu, (ktorý však v danej veci absentuje), by súd posudzoval predmetný nárok, musel by takúto žalobu rovnako zamietnuť z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie štátu, s poukazom na novelizované ustanovenie § 31 Exekučného poriadku, nakoľko štát ako zodpovednostný subjekt nastupuje do konania až subsidiárne, t. j. iba za predpokladu, že túto škodu by nebolo možné uspokojiť z majetku poisťovateľa alebo exekútora.

2.6. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1, § 255 a § 262 ods. 1 CSP tak, že plne úspešnej žalovanej a intervenientovi na strane žalovanej priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; a § 421 ods. 1 písm. a) CSP, podľa ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

3.1. Dovolateľka v dovolaní namietala (poznámka dovolacieho súdu: dovolanie je vnútorné nekonzistentné vo vzťahu k jednotlivým námietkam, pričom dovolacie námietky podľa 420 písm. f) CSP sa vzájomne prelínajú s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP), že rozhodnutia súdov nižšej inštancie sa odkláňajú od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutia najvyššieho súdu 2MCdo/13/2013, 2Cdo/48/2010 a 2Cdo/155/2011. Namietala, že súd prvej inštancie uviedol až v odôvodnení jeho rozhodnutia jeho záver, že škoda nevznikla. Ak by súd prvej inštancie vyslovil daný záver v rámci predbežného právneho posúdenia veci na pojednávaní, žalobkyňa by mohla uviesť vyššie uvedené skutočnosti. Žalobkyni nebol na pojednávaní zrejмый právny názor súdu, že škoda nevznikla a z akého dôvodu, čím sa žalobkyňa nemohla pokúsiť zmeniť názor súdu. Žalobkyňa namietala, že nemala v konaní pred súdom prvej inštancie možnosť uviesť, že podala žalobu o vylúčenie veci z exekúcie. Žalobkyňa mala za to, že jej týmto postupom bola odňatá možnosť uplatniť prostriedky procesného útoku, a teda možnosť zmeniť tento názor súdu prvej inštancie. Žalobkyňa zároveň poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/1208/2000 a 25Cdo/2091/2008. Dovolateľka nesúhlasila s názorom súdov nižšej inštancie, že sa mala domáhať vydania bezdôvodného obohatenia od povinného, pretože subjektom, ktorý sa mohol v danom prípade bezdôvodne obohatiť na jej úkor je oprávnený z exekúcie. Dovolateľka zároveň považovala za nesprávny právny záver odvolacieho súdu o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie štátu s poukazom na § 31 Exekučného poriadku. Dovolateľka zároveň mala za to, že súd prvej inštancie mal v rámci predbežného právneho posúdenia vyhodnotiť, či žalobkyňa má potencionálnu možnosť uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia od povinného a s akým výsledkom. V závere dovolateľka, vzhľadom na ňou tvrdenú rozdielnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu ohľadom riešenia tzv. „súbehu“ nárokov na vydanie bezdôvodného obohatenia a na náhradu škody, navrhla, aby senát dovolacieho súdu predložil vec veľkému senátu.

3.2. Dovolateľka navrhovala, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie a vec vrátil príslušnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaná, ani intervenient na strane žalovanej sa k dovolaniu žalobkyne písomne nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalobkyňa, zastúpená v súlade so zákonom advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť veci v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných

prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

10. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania v zmysle ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

10.1. Dovolací súd uvádza, že naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10.2. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.3. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10.4. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

10.5. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10.6. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou

dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolaiteľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Dovolateľka v prvom rade vyvodzovala prípustnosť jej dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

11.1. Dovolateľka v tejto súvislosti namietala, že jej nebol známy právny názor súdu prvej inštancie o tom, že škoda nevznikla, s ktorým ju súd prvej inštancie neoboznámil v rámci predbežného právneho posúdenia veci na pojednávaní. V dôsledku čoho nemohla argumentovať a pokúsiť sa zmeniť daný názor súdu. Dovolateľka zároveň mala za to, že súd prvej inštancie mal v rámci predbežného právneho posúdenia vyhodnotiť aj to, či žalobkyňa má potencionálnu možnosť uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia od povinného a s akým výsledkom.

12. Žalobkyňa v súvislosti s vadou zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP namietala nesprávny procesný postup súdov spočívajúci v porušení ustanovenia § 181 ods. 2 CSP súdom prvej inštancie a nemožnosti uplatniť svoj vplyv na výsledok konania.

13. Podľa § 181 ods. 2 CSP, po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná, a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu.

14. Právo na spravodlivý proces je výsledkové, čo znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok a jeho prípadné pochybenia v jednom štádiu môžu byť napravené v ďalšom konaní (III. ÚS 33/2004, II. ÚS 307/2006, III. ÚS 616/2017). Predpokladom pre záver o porušení práva na spravodlivý proces je teda také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľné činnosťou súdu v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť účinnými a dostupnými procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Civilnom sporovom poriadku. Z uvedeného potom vyplýva, že dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP nemôže byť naplnený vtedy, pokiaľ sa procesným postupom súdov strane znemožnilo uskutočňovanie jej patriacich procesných práv pre časť konania do takej miery, že strana následne mohla (a mala) uplatniť svoj vplyv na výsledok konania napríklad tým, že mohla podať proti rozsudku, ktorý jej bol riadne doručený, odvolanie ako účinný a dostupný riadny opravný prostriedok ochrany svojho žalobou uplatneného práva a v ňom túto vadu namietat' (tiež porov. R 39/1993).

15. Zo zvukového záznamu (uloženého v súdnom registri) z pojednávania z 28. júna 2023 vyplýva, že súd prvej inštancie v rámci predbežného právneho posúdenia veci poukázal, že ide o uplatnený nárok na náhradu škody, nárok je uplatnený v zákonnej lehote, je splnená podmienka predbežného prerokovania nároku, avšak čo bude súd ďalej skúmať je, či boli splnené zákonné predpoklady, osobitne zdôraznil aj podmienku vzniku škody (okrem iných podmienok). Súd ďalej podrobnejšie právne posúdenie vo vzťahu k splneniu týchto podmienok na pojednávaní neuviedol.

16. Žalobkyňou namietané pochybenie súdu spočívajúce v opomenutí uvedenia (oznámenia) predbežného právneho posúdenia veci (vo vzťahu k tomu, že škoda nevznikla, pričom si mala uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia od povinného), tvorí súčasť široko chápaného práva na spravodlivý (riadny) súdny proces, avšak jeho rešpektovanie alebo porušenie možno v zásade posúdiť len vo vzťahu k celému súdnemu konaniu. Podľa názoru dovolacieho súdu by uvedené pochybenie mohlo zakladať porušenie práva na spravodlivý proces len v prípade, ak by bolo spojené s konkrétnym relevantným nepriaznivým dôsledkom pre stranu sporu a zároveň by sa tento negatívny dôsledok musel vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe, prípadne v opravnom konaní. Pokiaľ by aj predbežné oznámenie súd prvej inštancie počas konania neposkytol, uvedené pochybenie by nespôsobilo pre žalobkyňu nereparovateľný negatívny dôsledok a nesmerovalo k trvalému odopretiu jej práva na spravodlivý (riadny) proces. V prejednávaní veci žalobkyňa mala možnosť po doručení tohto rozsudku namietat' vytýkané pochybenie okresného súdu v odvolaní a tak v ďalšom štádiu konania uplatniť svoj vplyv na dosiahnutie nápravy tvrdeného porušenia,

čo aj urobila. Odvolací súd sa (námietskou neuvedenia predbežného právneho posúdenia veci, ktorá smerovala k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci) dôkladne zaoberal vo vzťahu k žalobkyňou uplatnenému nároku a obsahom jej námietok, (ohľadom vzniku škody, kolízie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a nároku na náhradu škody, a subjektu, u ktorého je potrebné uplatniť bezdôvodné obohatenie) sa odvolací súd vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia. Za daných okolností prípadný nedostatok nemôže založiť procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

17. V súvislosti s námietskou dovolateľky o nemožnosti argumentovať, zvrátiť názor súdu prvej inštancie a uplatniť prostriedky procesného útoku, že súdy mali vyhodnotiť v rámci predbežného právneho posúdenia, či má žalobkyňa potencijnálnu možnosť uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia od povinného, dovolací súd poukazuje na to, že Civilný sporový poriadok v ustanovení § 181 ods. 2 CSP v podstatných rysoch prevzal úpravu priebehu pojednávania po prednesoch strán podľa § 118 ods. 2 OSP. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) v týchto súvislostiach konštatoval, že § 118 ods. 2 OSP neukladá povinnosť súdu „naznačiť“ svoj predbežný právny názor“, ale upravuje iba povinnosti pri vedení pojednávania. Zo samotnej skutočnosti, že súd určitú okolnosť neuvedie výslovne ako spornú, nevyplýva, že by táto okolnosť bola považovaná za nespornú. Nie je zjavným cieľom § 118 ods. 2 OSP zmeniť rozloženie bremena tvrdenia či dokazovania medzi účastníkmi konania. Skutočnosť, že ani okresný súd a ani krajský súd neupozornil sťažovateľov na to, aby preukázali určitý predpoklad, na ktorý sa má viazať určitý právny následok, nemôže znamenať, že by im, slovami sťažovateľov „odopreli... možnosť splniť dôkaznú povinnosť... a následne uniesť dôkazné bremeno“. Tvrdené nepoužitie rýdzo procesného § 118 ods. 2 OSP v okolnostiach daného prípadu nemohlo predstavovať opísaný protiprávny zásah do v sťažnosti označených práv sťažovateľov (pozri uznesenie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 16/2012 z 12. januára 2012).

17.1. Dovolací súd k uvedenému dodáva, že cieľom § 181 ods. 2 CSP je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho je cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv. Z vyššie uvedenej judikatúry ÚS SR (sp. zn. IV. ÚS 16/2012) vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa § 118 ods. 2 OSP, vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci (porovnaj aj uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/3/2016 z 22. marca 2017, uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/211/2013 z 13. mája 2014).

17.2. Treba tiež zdôrazniť, že súd rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu (§ 215 ods. 1 CSP), berie do úvahy iba skutočnosti, ktoré vyšli najavo počas konania (čl. 11 ods. 4 CSP) a pri zisťovaní skutkového stavu vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti (§ 186 ods. 2 CSP). Súd pri výkone spravodlivosti nesmie byť obmedzovaný tak pôvodnými predbežnými závermi o skutkovej stránke veci, ako ani prípadným vlastným predbežným právnym posúdením.

17.3. Dovolací súd tak zastáva názor, že s poukazom na predmet konania z pohľadu žalobkyne nemohlo byť prekvapivým čo má dokazovať príp. aký prostriedok procesného útoku uplatniť vychádzajúc z hmotnoprávnej právnej úpravy ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. a opomenutie aplikácie § 181 ods. 2 CSP v namietanom neuvedení predbežného právneho posúdenia veci, sa v okolnostiach danej veci konvalidovalo vydaním rozhodnutia vo veci samej súdom prvej inštancie, v ktorom rozhodnutí súd oznámil svoje názory a tým zhojil prípadný procesný nedostatok.

18. K dovolacím námietkam, ktoré dovolateľka neuplatnila v odvolacom konaní, dovolací súd konštatuje, že v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP). Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal, a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v

predchádzajúcim odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu (k tomu pozri napr. aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/144/2021, sp. zn. 9Cdo/140/2022).

18.1. Z obsahu spisu je jednoznačne zrejmé, že dovolateľka v rámci odvolacieho konania nevzniesla námietku, že nemala v konaní pred súdom prvej inštancie možnosť uviesť, že podala žalobu o vylúčenie veci z exekúcie, čím nemohla uplatniť prostriedky procesného útoku a zmeniť názor súdu.

18.2. Dovolateľka takto vznesené (dovolacie) námietky v odvolacom konaní neuplatnila, preto ani odvolací súd nemal dôvod a ani priestor sa týmito námietkami zaoberať.

19. Z dovolania dovolateľky je zrejmé, že táto v súvislosti s nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu predovšetkým namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, (a to odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, vznik škody, kolízia nárokov bezdôvodného obohatenia a náhrady škody, nesprávne ustálenie subjektu povinného, od ktorého sa mala domáhať bezdôvodného obohatenia, pasívna vecná legitímácia štátu...), dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

20. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, preto ho v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

21. Žalobkyňa taktiež podaným dovolaním napadla rozhodnutie odvolacieho súdu v potvrdzujúcom zamietajúcom výroku rozsudku súdu prvej inštancie (výroku I.), ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobkyňou uplatnený nárok na náhradu škody za nesprávny úradný postup vo výške 5.151,17 eura, aj na základe ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

22. Podľa § 422 ods. 1 CSP, (ktoré je vo vzťahu k § 421 ods. 1 CSP ustanovením *lex specialis*) dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmena a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

23. Citované ustanovenie § 422 ods. 1 CSP obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci tzv. majetkovým cenom (*ratione valoris*). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. Výnimku predstavujú spory s ochranou slabšej strany, keď vychádzajúc z koncepcie zvýšenej ochrany týchto definovaných subjektov, je majetkový cenový znížený na dvojnásobok minimálnej mzdy, aby v týchto sporoch bola ponechaná možnosť dovolacieho prieskumu i pri nižších sumách plnenia. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie veci možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy. V prípade príslušenstva pohľadávky sa prípustnosť dovolania odvíja od rovnakých limitov, ako pri istine.

24. V preskúmanej veci bol dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej o peňažnom nároku vo výške 5.151,17 eura. V danom prípade žalobkyňa podala na súde prvej inštancie žalobu, v ktorej si uplatnila nárok na zaplatenie sumy 5.151,17 eura dňa 06. mája 2021. Výška minimálnej mzdy v roku 2021 bola ustanovená zákonom č. 294/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov, a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov, sumou 623 eur; desaťnásobok

tejto sumy je 6.230 eur. Rozhodnutie odvolacieho súdu, (ktorým odvolací súd potvrdil zamietajúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie) sa tak týka peňažného plnenia vo výške 5151,17 eura neprekračujúceho výšku desaťnásobku minimálnej mzdy v čase podania žaloby (5.151,17 eura < 6.230 eura).

25. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobkyne je v danom prípade vylúčená ustanovením § 422 ods. 1 písm. a) CSP, dovolací súd ani neskúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP). Vzhľadom na procesnú neprípustnosť dovolania žalobkyne, nepristúpil dovolací súd ani k posúdeniu, či napádaný výrok rozsudku spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

26. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalobkyne v tejto časti ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

27. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odmietnutia dovolania nevzhliadol dôvod na predloženie veci Veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

28. Dovolací súd však považuje za potrebné nad rámec v súvislosti s dovolaním zdôrazniť, že pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody musia byť preukázané všetky zákonné predpoklady zodpovednosti za škodu súčasne, nesplnenie čo i len jedného z nich má za následok zamietnutie žaloby. Z rozhodnutí súdov nižšej inštancie je zrejmé, že žalobu nezamietli čisto výlučne z dôvodu, že škoda nevznikla, ale aj z dôvodu, že vo veci absentuje nesprávny úradný postup súdneho exekútora.

29. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej, resp. zároveň intervenientovi na strane žalovanej, najvyšší súd právo na náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (viď R 72/2018), lebo im (podľa obsahu súdneho spisu) preukázateľne žiadne trovy dovolacieho konania nevznikli.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.